

Д-р богослов'я К.С. Кампен, к.і.н. В.А. Шевчук,
М. Стінковий

Український гуманітарний інститут

Важливість духовного освячення у формуванні здоров'я людини

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що в еру інформаційних технологій часто недооцінюються небезпеки пов'язані із споживанням деструктивної інформації. Поміж різних незахищених соціальних груп у цьому дослідженні увагу прикуто до людей із християнським світоглядом. Адже співвідношення нової інформації з мас-медіа, та інформації пов'язаної із фундаментальними підвалинами християнської ідеології в сучасному цифровому світі є нерівним. Основною проблематикою дослідження є специфіка явища освячення в релігійному житті різних конфесій, зокрема й християн. Проте, окрім останніх у статті чітко визначено, що в сучасному світі кожна країна має свою традиційну релігію. Саме тому заявлена проблематика розглядається крізь призму ряду прикладів, а саме особливостей розуміння освячення в іудаїзмі, індуїзмі, християнстві, і мусульманстві. Це обумовлено тим, що кожна релігія трактує цей термін по-різному. В ході дослідження предметно ця тема розглядається на прикладі її трактується в протестантизмі, зокрема Церквою адвентистів сьомого дня. У фактичному розумінні цієї конфесійної деномінації освячення розуміється як явище, яке за допомогою Божої благодаті дає змогу людині узгодити своє життя з принципами Божого святого Закону. У статті встановлено, що людина, яка не прагне до досконалості, яка не тягнеться до Христа не може бути освяченою. Адже немає сенсу з того, що людина освячувалась два дні тому або місяць, якщо зараз вона занечищена. Цей підхід не є традиційним для багатьох конфесій, однак його біблійне походження проаналізоване в дослідженні вказує на те, що явище освячення можна розуміти саме таким чином. Згідно з результатами роботи науковців визначено, що процес освячення або очищення звершується тільки за допомогою Христової заслуги і тільки зі ширим серцем. В людині, яка є не

очищеною не може перебувати Дух Божий, а якщо не перебуває Він, то людина не може бути Божим каналом для інших. Таким чином проблематика розуміння явища освячення з огляду на власну дискусійність потребує актуальних ґрунтовних досліджень, у яких проводилися б паралелі між способом життя сучасних християн та його відповідності віросповіданню.

Аналіз актуальних публікацій. Дослідження важливості освячення займалася низка вчених. Оскільки в нашому світі є багато релігій, кожна з них трактує його по-різному. Якщо взяти буддистський катехізис, то побачимо, що терміну такого, як освячення людини там немає, але при цьому є освячення споруд і різних матеріальних речей. Якщо взяти не міжрелігійне тлумачення, а міжконфесійні то здається, що ніби всі християни читають одну і ту саму Біблію, а значить вони мають бути однаковими. Але бачимо, що християни також відрізняються один від одного. До-прикладу, в католицькому катехізисі повідомляється: «стан життя, визнаний Церквою. Вільна відповідь на особливе покликання Христа, яким вірні повністю присвячують себе Богові і під дією Святого Духа прагнуть досконалості любові. Таке посвячення характеризується виконанням євангельських порад» [1]. А лютерани трактують його наступним чином, «освячення — це робота Святого Духа, яка робить нас святими. Коли Святий Дух творить у нас віру, він оновлює в нас образ Божий, щоб через Його силу ми творили добрі діла. Ці добрі справи не заслуговують на похвалу, але показують віру в наші серця (Ефесян 2: 8-10, Якова 2:18). Освячення походить з виправдання. Це безперервний процес, який не буде повним і не досягне досконалості у цьому житті» [2]. З наведених текстів бачимо, що думки різних деномінацій не збігаються. Отже, вбачаємо необхідність у власному дослідженні визначити, що собою являє Біблійне освячення. Це необхідно для того, щоб розі-

братись, для чого воно потрібне, хто його звершує, і як часто його варто виконувати, якщо це дійсно потрібне в житті християнина. Саме тому, аналіз процесу освячення в духовному житті християнина потребує додаткових досліджень.

Основні результати дослідження. На івриті слово «*קדש*» яке зустрічається в книзі Ісуса Навина 3:5, коли він звертається до народу з метою очищення людей від гріха переводиться як — «A(qal): B(ni): 1. освячуватися, святитися, виявляти святість; 2. бути посвяченим чи освяченим. C(pi): святити, освячувати, шанувати святим, присвячувати. G(hith): поводитися свято.» [3]. В першому посланні апостола Павла до Солунян 4:7 слово «*ἀγιασμός*», яке у нас перекладене як «освячення» має таке тлумачення — «святість, освячення, очищення» [3]. З цього може слідувати, що освячення — це процес коли людина старається стати святою. В академічному тлумачному словнику української мови слово святість тлумачиться, що — це «властивість за значенням святих. [Неофіт-раб:] Врятувати вона однаково себе не може, та що їй з того, коли буде знати про гріх і святість? Краще хай не знає! (Леся Українка, II, 1951, 227)» або «Риси, властиві святому. *Напускає* [отець Миколай] на своє досить земне обличчя святість і так підіймає руки, наче збирається покидати грішну землю і вознести-ся [піднятися] до неба (Михайло Стельмах, I, 1962, 410)» [4]. Отже, освячення — це процес, коли людина старається здобути святість. Святе в Писанні це те, що немає гріха. Коли Ісаї говорив про Бога він казав так «Бо так промовляє Господь, Бог, Святий Ізраїлів: Коли ви навернетесь та спочинете, то врятовані будете, сила вам буде в утішені та в сподіванні. Та ви не хотіли» (Ісаї 30:15) [15]. Святий Ізраїлів так назвав Ісаї Бога, адже на відміну від свого народу Господь був безгрішний. Також апостол Павло говорить про Ісуса, як про нашого Первосвященника і в сьомому розділі він говорить «отаким бо потрібний нам Первосвященник: святий, незлобивий, невинний, відлучений від грішників, що вищий над небеса,» (Послання до євреїв 7:26) [15]. Первосвященник ким зараз і являється Христос хоч був в нашому тілі, але не зазнав гріха і є святим і непорочним. Щоб звершувати таке служіння треба бути чистим перед Законом. Про Новий Єрусалим сказано, «і заніс мене духом на гору велику й високу, і місто велике мені показав, святий Єрусалим, що сховався із неба від Бога» (Об'явлення 21:10) [15]. Коли Господь забере свої вірних, то як писав Іван «Ані смутку, ані крику, ані болю вже не буде, бо перше минулося!» (Об'явлення 21:4) [15]. Земля буде без гріху, буде чистою, святою. Апостол Павло в посланні до Солунян писав, «бо це воля Бога, освячення ваше: щоб ви береглись від розпусти, щоб кожен із вас умів тримати начиння своє в святості й честі, а не в пристрасній похоті, як і погани, що Бога не знають» (1Солунян 4:3–5) [15]. Бог кличе нас до освячення, щоб ми береглися від розпусти, щоб жили за Духом, а не за пожадливістю плоті. Він хоче, щоб не я жив «а Христос проживає в мені...» (Галатів 2:20) [15]. Господь бажає відродити свій образ в людині, тому він дав освячення і щоб

Дух Господній міг пробувати в людині. Саме тому, коли Ісус Навин перевів народ через Йордан він сказав їм «І сказав Ісус до народу: Освятіться, бо Господь узавтра чинитиме чуда поміж вами» (Ісуса Навина 3:5) [15]. Господь не може робити чудеса коли людина не посвячена Йому. Він не може привести її через її «Йордан», якщо вона не належить йому. На підтвердження цих слів Ісус, коли возносився до Отця сказав наступне: «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі» (Дії апостолів 1:8) [15]. Сила може прийти лише тоді, коли Дух Святий є в нас, а це неможливо без освячення і без Христа, який єдиний є нашим Первосвященником і Заступником перед Отцем. Отже, з вище згаданим освячення — це процес, коли людина прагне здобути святість через свою гріховність. Саме тому Христос прийшов в цей світ, щоб спасти і освятити людину для того, щоб в ній був відроджений Божий образ і вона могла бути наповнена Святим Духом для того, щоб сповнитись силою і Дух міг керувати і наставляти людину.

В сучасному світі кожна країна має свою традиційну релігію. До прикладу у євреїв — це іудаїзм, у індусів — це індуїзм, в Європі — це переважно християнство, на ближньому сході — мусульманство. Кожна релігія трактує звичні нам терміни по різному. Якщо взяти термін освячення, який ми представили вище, то в залежності від релігії значення буде відрізнятися. До прикладу в рабинському іудаїзмі освячення означає освячення Божого імені справи милосердя і мучеництво, тоді як осквернення Божого імені означає вчинення гріх [5]. Це базується на єврейській концепції Бога, чия святість є чистою добротою і передається освячуючи людей і речі [6]. А в Ісламі, освячення називається як «*tazkiyah*», іншими подібними словами до цього терміну є Іслах-і qalb (реформа серця), Іхсан (прикрашення), тахарат (очищення), Іхлас (чистота), qalb-е-салім (чисте / безпечне / неушкоджене серце). Тасавуф (суфізм), в основному ідеологія, а не термін, здебільшого неправильно трактується як ідея освячення в ісламі і використовується для молитви про святих, особливо серед суфіїв, у яких прийнято говорити «що Бог освячує свою таємницю» («каддаса Ллаху Сірруху»), і що Святий живий або мертвий [7]. Ми бачимо, що в різних релігіях термін освячення термін освячення трактують по різному і це зрозуміле. Адже в кожній релігії своя ідеологія, своє бачення Бога і своя Писання. Але саме цікаве, що в християн в яких одна Біблія плюс мінус одні погляди термін освячення відрізняється. Ось в римо-католицькій церкві — це «стан життя, визнаний Церквою. Вільна відповідь на особливе покликання Христа, яким вірні повністю присвячують себе Богові і під дією Святого Духа прагнуть досконалості любові. Таке посвячення характеризується виконанням євангельських порад» [1]. В східному православ'ї Православне християнство викладає вчення про теоза, завдяки чому люди набувають божественних властивостей. Ключ Писання підтримка цього є 2 Петра 1: 4. У 4 столітті, Афанасій навчав, що Бог

став Людина що Людина може стати Богом [8]. Людина не стає божественною, але в Христі може брати участь у божественній природі. Це Церква Російська версія спасіння відновлює образ Бога в людині [9]. Однією з таких тем є звільнення від смертності, спричиненої бажаннями світу [10]. В лютеранстві — це Святий Дух робота, яка робить нас святими. Коли Святий Дух творить віра в нас він оновлює в нас образ Бога, щоб завдяки Його силі ми виробляли добрі твори. Ці добрі справи не є гідними, але показують віру в наших серцях (Ефес. 2: 8–10, Яків 2:18). Освячення впливає з виправдання. Це постійний процес, якого не буде завершити або досягти досконалості в цьому житті [9]. Кальвіністські богослови тлумачать освячення як процес освячення лише завдяки заслугам і виправданню Ісуса Христа через дію Святого Духа, які потім відображаються в людині. Освячення неможливо досягти будь-яким процесом, заснованим на творах, а лише завдяки ділам і силі божественного [11]. Коли людина непороджена, це її суть грішить і робить зло. Але коли людина виправдовується через Христа, це вже не людина (у своїй суті) грішить, а людина діє поза своїм характером. Іншими словами, людина не є собою, вона не є вірною тому, хто вона є [12]. Отже, бачимо, що погляди різних деномінацій відрізняються.

Для прикладу розглянемо, як ця проблематика трактується в протестантизмі, зокрема Церквою адвентистів сьомого дня. Освячення — це за допомогою Божої благодаті узгодження свого життя з принципами Його святого Закону [13]. Різні групи людей залежно від культури та від релігії трактують термін освячення по-різному. До прикладу, деякі люди вважають, що освячення — це теоза, завдяки чому люди набувають божественних властивостей. Але якщо ми візьмемо Святе Письмо, то побачимо, що це трохи відрізняється від того, що записано там. Коли Ісус Навин переводив народ через Йордан він сказав наступні слова: «І сказав Ісус до народу: Освятіться, бо Господь узавтра чинитиме чуда поміж вами» (Ісуса Навина 3:5) [15]. В книзі «Патріархи і пророки» Е. Уайт пише: «В таку пору року — навесні — коли в горах тане сніг, і рівень води в річці настільки високо піднімається, що вона виходить з берегів, годі й думати, щоб перейти річку вброд. Але Бог бажав зробити так, щоб перехід Ізраїлю через Йордан став чудом. Згідно з божественною вказівкою, Ісус Навин звелів народові освятитись; ізраїльтяни розкалялися в своїх гріхах та очистили себе від усякої зовнішньої нечистоти. Господь «чинитиме чуда поміж вами» [14]. Важливість духовного освячення полягає в тому, що через освячення люди примиряються з Богом. На початку людина мала ідеальні відносини з Творцем, Божий Закон був закарбований в її серці. Після гріхопадіння непослух розділив людину з Богом і перервав цю ідеальну гармонію неба, яку заклав Господь. Саме тому потрібне освячення і тільки через заслуги Христа ми маємо таку можливість. Також, якщо далі поглиблюватись в тему, то потрібно розуміти, що освячення це не разова дія. Святе Письмо повідомляє, що це безперервний про-

цес який звершується з наполегливістю кожен день. Еллен Уайт повідомляє: «Коли грішник навертається і знаходить мир з Богом через викупну кров, його християнське життя тільки починається. Тепер він повинен «прямувати до досконалості» (Євр.6:1), зростати до «міри зросту повноти Христової» (Ефес.4:13)» [13]. Людина, яка не прагне до досконалості, яка не тягнеться до Христа не може бути освяченою. Немає сенсу з того, що людина освячувалась два дні тому або місяць, якщо зараз вона занечищена. Кожен ранок, коли людина прокидається вона повинна говорити собі, а чи освячений я? Чи омийтий я кров'ю Христа? Такі люди як Мойсей, які відчували на власному досвіді пережили освячення, вони отримали уявлення про велич святості. Пророк Даниїл — це приклад справжнього освячення. Він віддано служив Богові і був названий «улюбленим мужем небес» (Даниїла 10:11). Однак замість того, щоб твердити, що він такий святий, Даниїл ставив себе на рівень з грішниками і потребував кожного дня поновлення цього дару небес. Такі люди, як Даниїл, Йов, Мойсей ніколи не заперечували, що їм також потрібне освячення. Вони ніколи не нехтували часом для особистого очищення, а навпаки дорожили цим часом. Даниїл за те, що він кожен ранок молився потрапив до лев'ячої ями. Але ми бачимо, що Бог зробив чудо для Свого вірного слуги. Так само, коли Ізраїльський народ при Ісусі Навині перед переходом Йордану почали освячуватись за наказом Ісуса Навина. «...бо Господь узавтра чинитиме чуда поміж вами.» сказав він їм і так і сталося вони перейшли Йордан тоді коли здавалося це неможливо.

Отже, згідно наведеним, освячення — це за допомогою Божої благодаті узгодження свого життя з принципами Його святого Закону, яка здійснюється регулярно. Процес освячення або очищення звершується тільки за допомогою Христової заслуги і тільки з ширим серцем. В людині, яка є не очищеною не може перебувати Дух Божий, а якщо не перебуває Він, то людина не може бути Божим каналом для інших. Тому дослідження в процесі освячення, може розширити краще пізнання Бога наблизити нас до Нього і зробити достойними інструментами в Його руках.

Висновки

Освячення відіграє фундаментальну роль в духовному житті християнина в його тісних та особистих стосунках з Богом. Як зазначають деякі науковці, освячення потрібне для того, щоб людина могла за допомогою Божої благодаті узгодити своє життя з принципами Його Святого Закону. Ми розглянули і побачили, що в різних конфесіях термін освячення відрізняється за його тлумаченням. Ось до-прикладу в східному православ'ї Православне християнство викладає вчення про теоза, завдяки чому люди набувають божественних властивостей. А в католиків — це «Стан життя, визнаний Церквою. Вільна відповідь на особливе покликання Христа, яким вірні повністю присвячують себе Богові і під

дією Святого Духа прагнуть досконалості любові. Таке посвячення характеризується виконанням євангельських рад». В Біблії з цього приводу зазначається на івриті слово קדש перекладене як — «A(qal): B(ni): 1. освячуватися, святитися, (про)являти святість, а слово אֲדָוָה, яке у нас перекладене як освячення

має таке тлумачення — «святість, освячення, очищення». І цього може слідувати, що освячення — це процес коли людина старається стати святою або узгодити своє життя з Божим Законом. І саме це тлумачення терміну збігається з трактуванням Церкви адвентистів сьомого дня.

Список використаної літератури

1. Катехизм Католицької Церкви [Електронний ресурс] // TrueChristianity. — Режим доступу: https://www.truechristianity.info/ua/books/catholic_church_catechism/catholic_church_catechism_content.php (дата звернення: 10.08.2022). — Назва з екрана.
2. Topics and Answers: Sanctification and Justification [Electronic resource] // WELS Topical Q & A. — Mode of access: https://wayback.archive-it.org/all/20080102112002/https://www.wels.net/cgi-bin/site.pl?1518&cuTopic_topicID=45&cuItem_itemID=12095 (date of access: 04.08.2022). — Title from screen.
3. Old Testament Hebrew Lexical Dictionary [Electronic resource] // StudyLight. — Mode of access: <https://www.studylight.org/lexicons/eng/hebrew/6942.html> (date of access: 10.08.2022). — Title from screen.
4. Академічний тлумачний словник української мови. — Режим доступу: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: 10.08.2022). — Назва з екрана.
5. Kohler K. Kiddush Ha-Shem i Illul Hashem ("Sanctification" and "Desecration of the Name") [Електронний ресурс] // JewishEncyclopedia. — Режим доступу: <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/13170-sanctification-of-the-name> (дата звернення: 01.08.2022). — Назва з екрана.
6. Kohler K. HOLINESS (Hebr. "kodesh" and "kedushah," from a root preserved in the Assyrian "kudusu" = "bright") [Електронний ресурс] // JewishEncyclopedia. — Режим доступу: <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/7815-holiness> (дата звернення: 01.08.2022). — Назва з екрана.
7. Campo J. E. Encyclopedia of Islam / J. E. Campo. — [S. l.] : Infobase Publishing, 2009. — 750 p.
8. Афанасій Великий. Про втілення / Афанасій Великий. — [Б. м.] : РІПОЛ класик, 2018. — 622 с.
9. Ракестро Р. Про те, як стати Богом: Євангельське вчення про теозу / Р. Ракестро // Журнал Євангельського Богословського Товариства. — 1997. — № 40. — С. 257–269.
10. Karkkainen V. One with God: Salvation As Deification and Justification / V. Karkkainen. — Collegeville : Liturgical Press, 2004. — 160 p.
11. Bloesch D. G. Sanctification — A Calvinist Viewpoint [Electronic resource] / D. G. Bloesch // Learn Theology. — Mode of access: <https://learntheology.com/sanctification-calvinist.html> (date of access: 08.08.2022). — Title from screen.
12. Forde G. Christian Spirituality: Five Views of Sanctification / G. Forde. — [S. l.] : InterVarsity Press, 1989. — 204 p.
13. Уайт Е. Г. Велика боротьба і найбільша надія / Е. Г. Уайт. — Київ : Джерело життя, 2013. — 573 с.
14. Уайт Е. Г. Патріархи і пророки / Е. Г. Уайт. — Київ : Джерело життя, 2011. — 749 с.
15. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / пер. І. Огієнко. — Київ : Укр. Бібл. Т-во, 2013. — 1083 с.

Важливість духовного освячення у формуванні здоров'я людини

Д-р богослов'я К.С. Кампен, к.і.н. В.А. Шевчук, М. Стінковий

Український гуманітарний інститут

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що в еру інформаційних технологій часто недооцінюються небезпеки пов'язані із споживанням деструктивної інформації. Поміж різних незахищених соціальних груп у цьому дослідженні увагу прикуто до людей із християнським світоглядом. Адже співвідношення нової інформації з мас-медіа, та інформації пов'язаної із фундаментальними підвалинами християнської ідеології в сучасному цифровому світі є нерівним. Основною проблематикою дослідження є специфіка явища освячення в релігійному житті різних конфесій, зокрема й християн. Проте, окрім останніх у статті чітко визначено, що в сучасному світі кожна країна має свою традиційну релігію. Саме тому заявлена проблематика розглядається крізь призму ряду прикладів, а саме особливостей розуміння освячення в іудаїзмі, індуїзмі, християнстві, і мусульманстві. Це обумовлено тим, що кожна релігія трактує цей термін по-різному. В ході дослідження предметно ця тема розглядається на прикладі її трактується в протестантизмі, зокрема Церквою адвентистів сьомого дня. У фактичному розумінні цієї конфесійної деномінації освячення розуміється як явище, яке за допомогою Божої благодаті дає змогу людині узгодити своє життя з принципами Божого святого Закону. У статті встановлено, що людина, яка не прагне до досконалості, яка не тягнеться до Христа не може бути освяченою. Адже немає сенсу з того, що людина освячувалась два дні тому або місяць, якщо зараз вона занечищена. Цей підхід не є традиційним для багатьох конфесій, однак його біблійне походження проаналізоване в дослідження вказує на те, що явище освячення можна розуміти саме таким чином. Згідно з результата-

ми роботи науковців визначено, що процес освячення або очищення звершується тільки за допомогою Христової заслуги і тільки зі ширим серцем. В людині, яка є не очищеною не може перебувати Дух Божий, а якщо не перебуває Він, то людина не може бути Божим каналом для інших. Таким чином проблематика розуміння явища освячення з огляду на власну дискусійність потребує актуальних ґрунтовних досліджень, у яких проводилися б паралелі між способом життя сучасних християн та його відповідності віросповіданню.

Ключові слова: освячення в житті християнина, християнство, спосіб життя християнина, сучасні виклики для християн.

The importance of spiritual sanctification in the formation of human health

DD K.S. Kampen, PHD A.V. Shevchuk, M. Stinkovy

Ukrainian Institute of Arts and Sciences, Bucha, Ukraine

The relevance of the research topic is due to the fact that in the era of information technologies, the dangers associated with the consumption of destructive information are often underestimated. Among the various vulnerable social groups in this study, the focus is on people with a Christian worldview. After all, the ratio of new information from the mass media and information related to the fundamental foundations of Christian ideology in the modern digital world is unequal. The main problem of the study is the specificity of the phenomenon of sanctification in the religious life of various denominations, including Christians. However, apart from the latter, the article clearly defines that in the modern world every country has its own traditional religion. That is why the stated problem is considered through the prism of a number of examples, namely the peculiarities of the understanding of sanctification in Judaism, Hinduism, Christianity, and Islam. This is due to the fact that each religion interprets this term differently. In the course of the research, this topic is considered objectively on the example of its interpretation in Protestantism, in particular, by the Seventh-day Adventist Church. In the actual understanding of this denomination, sanctification is understood as a phenomenon that, with the help of God's grace, enables a person to harmonize his life with the principles of God's holy Law. The article states that a person who does not strive for perfection, who does not reach for Christ, cannot be sanctified. After all, there is no point in the fact that a person was consecrated two days ago or a month ago, if he is now defiled. This approach is not traditional for many denominations, but its biblical origins analyzed in the study indicate that the phenomenon of sanctification can be understood in this way. According to the results of the scientists' work, it is determined that the process of sanctification or purification is accomplished only with the help of Christ's merit and only with a wide heart. In a person who is not purified, the Spirit of God cannot reside, and if He does not reside, then a person cannot be God's channel for others. Thus, the problem of understanding the phenomenon of sanctification in view of its own debatable nature requires actual thorough research, in which parallels would be drawn between the way of life of modern Christians and its conformity to the creed.

Key words: sanctification in the life of a Christian, Christianity, the way of life of a Christian, modern challenges for Christians.

Контактна інформація: Кампен К. С. —
доктор богослов'я, доцент кафедри філософії, теології та історії церкви
Український гуманітарний інститут, вул. Інститутська 14, м. Буча, Київська обл., 08292, Україна

Стаття до редакції надійшла 20.09.2022 р.